

### **Informe sobre un avenc descobert junt a la carretera d'Atzeneta a Vistabella**

Degut al descobriment fortuït d'un avenc en la cuneta de la carretera que puja des d'Atzeneta cap a Vistabella, com a conseqüència de les obres que per a la seua ampliació i millora es duen a terme, va ser requerida l'opinió del tècnic sotasignat, que per tal motiu es va desplaçar el proppassat dia 14 d'agost al lloc en qüestió, acompanyant als tècnics, també de la Conselleria de Territori i Habitatge, Mario Romero (del Servei d'Ordenació Sostenible del Medi) i José Vicente Escobar (de la Direcció Territorial de Castelló). La cavitat es va comprovar que es localitza justament a l'altura del piló del punt quilomètric 18 de la carretera antiga, que no correspon al quilometratge actual.

Aquest reconeixement sobre el terreny, incloent-hi la visita a l'interior de l'avenc descobert, ha permès posar de manifest que es tracta d'una cavitat de dimensions reduïdes, formada per un pou irregular i escalonat que davalla uns 30 metres, amb una secció mitjana que sol oscil·lar entre dos i quatre metres. Per informació recollida sobre el terreny, sembla que es tractaria d'una cavitat coneguda, que hauria estat explorada i topografiada per espeleòlegs fa pocs anys. En conseqüència, estariem davant un avenc ja conegut i d'estreta boca, que hauria estat ara eixamplat pels treballs d'ampliació i millora de la carretera.

Per informació oral facilitada telefònicament per Joaquim Arenòs i Juan Ramos, membres de l'*Espeleo Club Castelló*, sembla evident que es tractaria de la cavitat anomenada "Avenc del Molí Pasqual", que comença amb un pou de 6 m i arriba, escalonat fins a la cota -31 m. La raó indiscutible d'aquesta identificació és la seua ubicació en el P. Km 18 de la carretera i l'espeleometria, tenint en compte que el pou inicial és ara de 5,5 m per causa de les obres realitzades.

La cavitat està excavada en calcàries del Barremià (Cretaci inferior) i respon a una gènesi característica de cavitat cutània, de la zona no saturada lligada a l'epicarst. L'antiga boca d'accés, per la qual s'havia accedit fins ara a la cavitat, bé podria ser causa de les antigues obres de construcció de la carretera que ara s'està ampliant i millorant. No obstant, paral·lelament al pou inicial d'accés, i a major cota -darrere de la vessant que recau sobre la carretera- es veu una xemeneia ascendent que s'adreça a les arrels i base d'una alzina de bon port i mida que domina sobre la carretera. Aquesta podria ser una boca d'accés original, on l'alzina hauria aprofitat unes condicions adients d'humitat i escassa variació tèrmica favorables per al seu creixement, trobant-se hui taponada i coberta aquesta suposada boca per la capa de sòl de vessant, que sembla correspondre a un *regosol* que evoluciona cap a *renzina*, i en el qual ha arrelat la vegetació de la zona, particularment de l'esmentada alzina.

Pel que fa a la morfologia de detall de la cavitat, hi destaquen formes de corrosió força irregulars, a partir dels 10 metres de profunditat i espeleotemes de mantell formant orgues verticals (*cascades*) en la part alta del pou. Tanmateix, entre els 10 i 15 metres, aproximadament, es desenvolupa una zona anular de condensació, a partir de la qual la cavitat estava totalment mullada en el moment de la visita (règim estival). A més, queda evidenciat aquest comportament com a "zona de condensació" la major part de l'any, degut a la presència abundant de concrecions botroïdals ben desenvolupades.

Malgrat no haver pogut baixar el tram final de l'avenc, resultava evident l'alt grau d'humitat (abundant degoteig i fang) i la temperatura baixa per a aquesta època de l'any (mesurats: 15° C).

A més de l'avenc en si mateix, cal significar que a escassos metres a la seua dreta, i en el mateix marge de la carretera, hi ha també una coveta de reduïdes dimensions, que sembla formar part d'un mateix sistema de cavitats cutànies de l'epicarst local. Aquesta coveta permet observar un taponament interior amb material propi de la vessant coluvial (*grèzes litées*).

Per tot això, cal concloure informant que, malgrat no ser una cavitat excepcional, si que presenta valor genèric i reuneix, a més a més, unes condicions ecològiques i ambientals de cert interès particular, si tenim en compte que permet observar la connexió directa entre el que s'anomena MSS (medi subterrani-superficial) i el medi pròpiament cavernícola. Açò converteix la cavitat en un potencial laboratori on poder estudiar aquesta relació MSS-MC, especialment interessant des del punt de vista de la Bioespeleologia.

En conseqüència, es considera convenient la conservació de la cavitat, i es proposa que, dins les possibilitats tècniques existents, i si es considera adient per part de l'Àrea de Planificació i Ordenació del Territori, es cobreixi la nova boca de l'avenc amb una volta o llosa de formigó però deixant un accés lateral protegit amb una reixa o porta permeable, d'almenys 40 cm d'amplària mínima, de tal manera que no s'impedeixi en el futur l'accés controlat a la cavitat.

València, 3 d'agost de 2006

**Vist-i-plau**  
**Cap del Servei Territorial**  
**de Medi Ambient**

**Policarp Garay Martín**  
**(geòleg; tècnic de la Direcció**  
**Territorial de València)**

**Rafael Fernández Barrios**